

## แผนพัฒนาท้องถิ่น

(พ.ศ.2566 – 2570)

ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

### ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

#### 1. ด้านกายภาพ

##### 1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล (แผนที่ประกอบ)

ตำบลศรีดอนมูลอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ประมาณ 63.57 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดกับพื้นที่ตำบลต่าง ๆ ดังนี้

**ทิศเหนือ** ติดต่อกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า  
มีลำน้ำรวกเป็นเส้นกั้นพรมแดน และติดต่อกับตำบลศรีเมืองชุม  
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

**ทิศใต้** ติดต่อกับตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

**ทิศตะวันออก** ติดต่อกับตำบลเวียง ตำบลป้าสัก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

**ทิศตะวันตก** ติดต่อกับตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

##### 1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ทางตอนเหนือและทางทิศตะวันออก มีภูมิประเทศเป็นภูเขาและมีที่ราบสูงเนินเขา พื้นที่ทางตอนกลางและทางตอนใต้ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ซึ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและเป็นที่อยู่อาศัย

##### 1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

มี 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว

##### 1.4 ลักษณะของดิน

ลักษณะของดินในพื้นที่เป็นดินร่วน ดินเหนียว พื้นราบเหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว

##### 1.5 ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำคำ แม่น้ำมะ

##### 1.6 ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในพื้นที่อยู่ในเขตป่าสงวน และป่าเสื่อมโทรมบางส่วน

#### 2. ด้านการเมือง/การปกครอง

##### 2.1 เขตการปกครอง

ตำบลศรีดอนมูลประกอบด้วยจำนวนหมู่บ้าน 13 หมู่บ้าน โดย 12 หมู่บ้านเป็นคนไทยพื้นราบ และ 1 หมู่บ้านเป็นคนไทยภูเขาเผ่าอาข่าและไทยลื้อ

2.2 การเลือกตั้ง...

## 2.2 การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน ตามมาตรา 45 ภายใต้บังคับมาตรา 45/1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่หมู่บ้านใดมีราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรไม่ถึงยี่สิบห้าคน ให้รวมหมู่บ้านนั้นกับหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดต่อกันและเมื่อรวมกันแล้วจะมีราษฎรถึงยี่สิบห้าคนเป็นเขตเลือกตั้งเดียวกัน และมาตรา 58 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

## 3. ประชากร

### 3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ประชากรทั้งสิ้น จำนวน 7,483 คน แยกเป็นชาย 3,566 คน หญิง 3,917 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 117.71 คนต่อตารางกิโลเมตร (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอเชียงแสน ณ วันที่ 30 กันยายน 2567)

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากร		รวม (คน)	หลังคาเรือน
		ชาย (คน)	หญิง (คน)		
1	บ้านแม่มะ	206	217	423	184
2	บ้านสันตันธง	305	321	626	289
3	บ้านด้าย	255	266	521	215
4	บ้านสันสลี	121	146	267	115
5	บ้านเวียงแก้ว	457	479	936	396
6	บ้านจิวเฒ่า	196	233	429	168
7	บ้านดอยสะงี้	536	587	1,123	464
8	บ้านหนองปลาสะเด็ด	231	229	460	191
9	บ้านศรีดอนมูล	353	441	794	361
10	บ้านศรีบุญยืน	312	334	646	246
11	บ้านปากอ้อย	203	227	430	177
12	บ้านศรีดอนมูล	257	288	545	216
13	บ้านศรีดอนมูลใต้	134	149	283	128
รวม		3,566	3,917	7,483	3,150

#### 4. สภาพทางสังคม

##### 4.1 การศึกษา

###### โรงเรียนประถมศึกษา

1. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สพป. (อนุบาล – ป.6)	1	แห่ง
2. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สพป. (อนุบาล – ม.3)	2	แห่ง
3. โรงเรียนประถมศึกษาถ่ายโอน สังกัด อบต. (อนุบาล – ป.6)	1	แห่ง
4. โรงเรียนพระปริยัติธรรม	1	แห่ง

###### ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน 5 แห่ง

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเวียงแก้ว
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจิวเฒ่า
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอยสะโง้
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีดอนมูล
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีบุญยืน

ในพื้นที่มีการศึกษานอกระบบ (กศน.ศรีดอนมูล) 1 แห่ง

##### 4.2 สาธารณสุข 4 แห่ง

1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสันสลี (รับผิดชอบ ม.2,ม.3,ม.4,ม.11)
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเวียงแก้ว (รับผิดชอบ ม.1,ม.5,ม.6)
3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอยสะโง้ (รับผิดชอบ ม.7)
4. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีดอนมูล (รับผิดชอบ ม.8,ม.9,ม.10,ม.12,ม.13)

##### 4.3 อาชญากรรม

1. ตู๋ยามแม่มะ
2. ตู๋ยามบ้านด้าย
3. ตู๋ยามศรีดอนมูล

##### 4.4 ยาเสพติด

หน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารม้าที่ 3 กองกำลังผาเมือง

##### 4.5 การสังคมสงเคราะห์

-

## 5. ระบบบริการพื้นฐาน

### 5.1 การคมนาคมขนส่ง

มีถนนลาดยางแอสฟัลท์ ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กและถนนลูกรัง

หมู่ที่	จำนวน สายทางรวม (สาย)	ถนนลาดยาง แอสฟัลท์ (สาย)	ถนนคอนกรีต เสริมเหล็ก (สาย)	ถนนหินคลุก (สาย)	ถนนลูกรัง (สาย)
1	16	1	12	-	3
2	5	1	4	-	1
3	14	1	12	-	1
4	3	-	1	-	2
5	9	-	7	-	2
6	5	-	3	-	2
7	6	-	3	-	3
8	10	-	7	-	3
9	21	-	16	-	5
10	12	1	7	-	3
11	11	-	8	-	3
12	13	-	10	-	3
13	9	-	6	-	3
รวม	134	4	96	-	34
ถนนเชื่อมระหว่างตำบล		3	-	-	-
ถนนในการรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น		5	1	-	-

### 5.2 การไฟฟ้า

มีระบบไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน จำนวน 3,150 ครั้วเรือน

### 5.3 การประปา

มีระบบประปาบาดาลหมู่บ้าน จำนวน 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1-13

### 5.4 โทรศัพท์

ปัจจุบันทุกหมู่บ้าน ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นส่วนใหญ่

### 5.5 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

ที่ทำการไปรษณีย์ที่ใกล้ที่สุด ได้แก่ ไปรษณีย์เชียงแสน ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลศรีดอนมูล อำเภอ  
เชียงแสน จังหวัดเชียงราย

## 6. ระบบเศรษฐกิจ

### 6.1 การเกษตร

- ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 1,317ครัวเรือน (ข้อมูลจากสำนักงานเกษตรอำเภอ เชียงแสน ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 )

#### พื้นที่ปลูก

- ปลูกข้าว	จำนวน	14,324	ไร่
- ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	จำนวน	862.5	ไร่
- ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน	จำนวน	139.5	ไร่
- ปลูกสับปะรด	จำนวน	641	ไร่
- ปลูกพืชผัก	จำนวน	-	ไร่ (ไม่มีข้อมูลผู้ลงทะเบียน)
- ปลูกผลไม้	จำนวน	23	ไร่
- ปลูกไม้ยืนต้น	จำนวน	72	ไร่

### 6.2 การประมง

จำนวนเกษตรกรผู้ขอขึ้นทะเบียนเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในตำบลศรีดอนมูล ทั้งหมด 108 ราย สัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยงได้แก่ ปลาไน ปลาดุก ปลาดุกบิ๊กอุย ปลาตะเพียน ปลานิล ปลาบึก และปลาน้ำจืดอื่นๆ

### 6.3 การปศุสัตว์ (ข้อมูลจากสำนักงานปศุสัตว์อำเภอเชียงแสน ณ วันที่ 30 กันยายน 2567)

มีเกษตรกร 922 ราย โคเนื้อ 299 ตัว , กระบือ 28 ตัว , หมู 7 ตัว , ไก่ 78,246 ตัว , เป็ด 1,750 ตัว , แพะ 40 ตัว , ม้า 8 ตัว , ห่าน 30 ตัว , ไก่วง 334 ตัว , หมูป่า 2 ตัว , นก/สัตว์ปีกสวยงาม 76 ตัว , สัตว์ปีกอื่น 29 ตัว , และสัตว์เลี้ยงอื่นๆ 479 ตัว มีการปลูกพืชอาหารสัตว์ 68 ไร่

### 6.4 การบริการ

บริการนวดแผนไทย บ้านศรีดอนมูล หมู่ 9  
มีร้านบริการทำผม เสริมสวย จำนวน 15 แห่ง  
มีโรงสีข้าวขนาดเล็กในพื้นที่ จำนวน 8 แห่ง

### 6.5 การท่องเที่ยว

มูลนิธิโครงการหลวงสะเงาะ จุดชมวิวดอยสะเงาะ สถานปฏิบัติธรรมชุมชนดอยสะเงาะ  
มูลนิธิดอยเวียงแก้ว

### 6.6 อุตสาหกรรม

### 6.7 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

- |                                   |                                    |
|-----------------------------------|------------------------------------|
| - กลุ่มแม่บ้าน                    | - กองทุนแม่ของแผ่นดิน              |
| - กลุ่มออมทรัพย์                  | - กลุ่มอาชีพเพาะเห็ดนางฟ้า         |
| - กองทุนหมู่บ้าน                  | - กลุ่มอาชีพเพาะจิ้งหรีด           |
| - กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์           | - กลุ่มอาชีพปุยหมักอินทรีย์        |
| - กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)  | - กลุ่มอาชีพทำน้ำยาเอนกประสงค์     |
| - กลุ่มผู้สูงอายุ                 | - กลุ่มอาชีพไข่เค็ม                |
| - กลุ่มอาชีพข้าวแต่น้ำ            | - ศูนย์ข้าวชุมชน                   |
| - ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง | - วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมไม้ไผ่แม่มะ |

- วิสาหกิจชุมชนเฟอร์นิเจอร์ไม้แกะสลักไม้
- วิสาหกิจชุมชนทอเสื่อกก
- วิสาหกิจชุมชนจิวเฒ่าเฟอร์นิเจอร์ไม้
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ใช้ปุ๋ยหนองปลาสะเด็ด
- วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดฟางศรีดอนมูล
- กลุ่มตะกร้าหวาย ม.11
- วิสาหกิจชุมชนปุ๋ยชีวภาพสันตันทอง
- วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรทำนาข้าวบ้านด้าย
- วิสาหกิจชุมชนทำน้ายาเอนกประสงค์
- วิสาหกิจชุมชนทอตุ่งล้านนา
- กลุ่มข้าวไรเบอร์รี่ หมู่ 11
- กลุ่มสบู่ชาโคล ม.9

## 6.8 แรงงาน

ราษฎรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมได้แก่ทำนา ปลูกข้าว ข้าวโพด ปลูกผัก,ผลไม้ ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัวและรับจ้าง

## 7. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

### 7.1 การนับถือศาสนา

ประชาชน หมู่ที่ 1-6 , 8-13 นับถือศาสนาพุทธ

ประชาชน หมู่ที่ 7 นับถือทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์

โดยมีข้อมูลศาสนสถาน ดังนี้

**วัด** มีจำนวน 11 วัด ได้แก่

1. วัดศรีชัย
2. วัดสันป่าลาน
3. วัดธรรมประสิทธิ์
4. วัดสันสลี
5. วัดเวียงแก้ว
6. วัดจิวแก้ว
7. วัดป่ายาง
8. วัดสุมังคคาราม
9. วัดป่าถ่อน
10. วัดศรีบุญยืน
11. วัดไชยสถาน

**โบสถ์** 4 แห่ง ได้แก่

บ้านดอยสะใจ หมู่ที่ 7

### 7.2 ประเพณีและงานประจำปี

- การรดน้ำดำหัว ในระหว่าง วันที่ 13-15 เดือนเมษายนของทุกปี หรือวันสงกรานต์
- การขนทรายเข้าวัด วันที่ 14 เมษายนของทุกปี
- ประเพณีสงกรานต์น้ำพระธาตุ โดยทั่วไปจะกระทำในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือ วันงานเทศกาลประจำปี เช่น สงกรานต์ เป็นต้น
- พิธีสืบชะตา
- สลากภัต โดยจัดในช่วงเดือน 8 จนถึงเดือน 10 ซึ่งเป็นช่วงผลไม้ฤดูมรสุม
- งานรวมญาติ จะจัดขึ้นช่วงเดือนเมษายนของทุกปี

- แยมี่ อ่าเผ่า คือโล้ซิงซ่า จะจัดช่วงเดือนสิงหาคมของทุกปี เป็นเวลา 4 วัน
- ค้าท้อง อ่าเผ่า คือปีใหม่ลูกข้างของชนเผ่าอาฮา ซึ่งจะตรงกับช่วงเทศกาลขึ้นปีใหม่เป็นเวลา 4 วัน
- ชุ่มสี่ ชุ่มมี คืองานส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ หรือเรียกอีกอย่างว่าประเพณีชนไก่แดง ใช้เวลา 5 วัน

### 7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่น คือ

- ภาษาเมืองล้านนา

### 7.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

- ตุง
- ผลิตภัณฑ์ชาวเขา

## 8. ทรัพยากรธรรมชาติ

### 8.1 น้ำ

#### แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำห้วย , ลำน้ำ	16	สาย
บึง , หนองน้ำ	13	แห่ง
ลำเหมือง	25	สาย
อ่างเก็บน้ำ	6	แห่ง

#### แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย	4	แห่ง
บ่อน้ำตื้น	8	แห่ง
บ่อโยก	16	แห่ง
ระบบประปาหมู่บ้าน	16	แห่ง
ระบบประปาภูเขา	1	แห่ง
ถังเก็บน้ำฝน	-	แห่ง

### 8.2 ป่าไม้

ในพื้นที่อยู่ในเขตป่าสงวน (สวนป่าแม่มะสบรวก) และป่าเสื่อมโทรมบางส่วน

### 8.3 ภูเขา

ในพื้นที่เป็นที่ราบระหว่างภูเขา

#### 8.4 คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งน้ำ ได้แก่ แม่น้ำมะ แม่น้ำคำ แม่น้ำรวก แม่น้ำบาง ใช้สำหรับการเพาะปลูกในภาคเกษตร ประชาชนตำบลศรีดอนมูลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จึงมีผู้ใช้ประโยชน์จำนวนมาก และพื้นที่การเกษตรมีจำนวนมากซึ่งแนวโน้มความต้องการการใช้น้ำก็เพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งปัจจุบันน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ตำบลศรีดอนมูลไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากต้นทุนน้ำมีน้อยพื้นที่ต้นน้ำกักเก็บน้ำไว้ในช่วงฤดูแล้ง พื้นที่ตำบลศรีดอนมูลอยู่พื้นที่ปลายน้ำจึงได้รับความเดือดร้อนแม่น้ำลำคลองแห้งขอด ไม่มีน้ำไหลผ่าน การเกษตรจึงได้แก้ไขปัญหาลำคลองเฉพาะหน้าโดยการเจาะบ่อบาดาลและสูบน้ำเพื่อไปเลี้ยงต้นข้าว ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาคือปลายเหตุ และไม่เกิดความยั่งยืน ทั้งยังส่งผลกระทบต่อระบบประปาหมู่บ้านทำให้ผลิตน้ำประปาได้น้อยลง จากสถานการณ์ภัยแล้งในปัจจุบันได้ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี ต้องส่งเสริมให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชที่สามารถปลูกได้ในฤดูแล้ง และใช้น้ำน้อยพอที่จะให้เกษตรกรมีรายได้ในช่วงฤดูแล้ง และหาที่กักเก็บน้ำในพื้นที่เพื่อกักเก็บน้ำในช่วงฤดูฝน และสามารถผันน้ำมาใช้ในช่วงฤดูแล้งได้